

Nieuwsbrief

Vereniging voor Meditatie vanuit de Christelijke Traditie

Tijdens het eten nam Jezus het brood. Hij dankte God, brak het brood in stukken en deelde het uit. Op dat moment herkenden de leerlingen Jezus. Maar direct daarna zagen ze hem niet meer. (Luc 24: 30,31).

juni 2021

Inhoud

- Bericht van de redactie 2
- Theïsme tegenover atheïsme
Br John Martin Sahajananda 3
- Een Nieuwe Aarde, een boek van Eckhart Tolle
Guus Tonneijck 7
- Koninkrijk van God of eeuwig leven?
Joost van Buuren 10
- Fragmenten uit 'My descent into death', een publicatie van Howard Storm
Joke van der Poel 13
- De Kovel, bespreking van een tijdschrift 14
- Meditatie, praktisch toegepast. Een reis naar een andere manier van leven
een boek van Nico Sjerps 16
- De geboorte van Christus God in de ziel, Jaar 4 lesbrief 38
Kim Nataraja 17
- Agenda 19
- Colofon 20

Omslag: Jezus en de Emmaüs gangers
uit Ignis webmagazine van 3 april 2021 in een artikel van Rick Timmermans

Bericht van de redactie

Beste meditatievrienden,

Corona achter ons laten...; alles wat we daarover zouden kunnen schrijven voelt al als een cliché. Wij mogen dankbaar zijn dat we voortaan minder beperkt worden in onze activiteiten, dat het minder onze aandacht opsloopt, dat we, althans in het bevoorrechte Nederland, opnieuw vooruit kunnen kijken. Misschien al denken aan vakantie... Ook als bestuur van de Vereniging gaan we ervan uit dat we binnenkort weer mooie, leuke interessante bijkomsten kunnen gaan organiseren. Dat we elkaar weer kunnen ontmoeten. Daar kijken we naar uit!

Dit najaar op **16 oktober** hebben we weer een landelijke dag in Apeldoorn. Bijzonderheden vind je in de agenda in dit nummer.

In dit juninummer hebben we een wat ouder, maar heel verhelderend, artikel van Brother John Martin Sahajananda waarin hij het conflict tussen theïsme en atheïsme belicht. We zijn ook blij met, heel verschillende, persoonlijke bijdragen van enkele van onze leden. Guus Tonneijck schrijft over de door haar bewonderde Eckhart Tolle, Joke van der Poel over het boek *My descent to death* van Howard Storm en ondergetekende over wat Jezus bedoelde met de woorden Koninkrijk van God en eeuwig leven. Van Trees Janssen kregen we het maartnummer van *De Kovel* toegestuurd. Dat was aanleiding om daar een recensie over te schrijven. Nico Sjerps stuurde ons een aankondiging van zijn boek *Meditatie praktisch toegepast*. We brengen het hier graag onder je aandacht. En dan is er ook zoals steeds weer een lesbrief van Kim Nataraja, vertaald door Mariejan de Lange.

Veel leesplezier. Een mooie zomer. We hopen jullie spoedig weer te zien.

Met hartelijke groet,
Joost van Buuren

THEISME tegenover ATHEISME

Br. K. John Martin

Er worden felle debatten gevoerd tussen theïsten en atheïsten. Toen de beroemde wetenschapper Stephen Hawking stelde dat theologie (God) niet nodig is om het ontstaan van de wereld te verklaren, reageerden religieuze leiders hier fel op. Atheïsten waren verheugd een machtige medestander te hebben gevonden in deze theoretische natuurkundige.

Paus Benedictus XVI, met een sterke atheïstische beweging voor ogen, merkte destijds tijdens zijn bezoek aan Engeland op dat: “de buitensluiting van God, religie en deugdzaamheid uit het openbare leven uiteindelijk leidt tot een tunnelvisie op mens en maatschappij en daarmee tot een beperkte kijk op de persoon en zijn bestemming”.

Atheïstisch secularisme verspreidt zich zeer snel en gelovigen proberen het tot staan te brengen. Er is een ware strijd gaande tussen theïsme en atheïsme. Kunnen we een creatieve oplossing vinden om uit dit conflict te geraken?

Het is het standpunt van de schrijver dat theïsme niet naar atheïsme dient te kijken als zijn vijand, maar als iets wat behoort bij het evolutieproces van het menselijk bewustzijn naar zijn uiteindelijke bestemming. De inzichten van het atheïsme zouden gebruikt kunnen worden als een ijkpunt voor de ontwikkeling van het theïsme. Als atheïsme slechts berust op de negatieve kant van het theïsme, is het huis op zand gebouwd. Maar het atheïsme zou zich kunnen openen voor een God die de bron is van alle religies en die tevens die religies te boven gaat en die de gever is van innerlijke vrijheid. Zowel atheïsme als theïsme hebben nederigheid nodig om te leren en te groeien. Deze houding dwingt ons om na te denken over de essentie van Waarheid.

WAARHEID EN RELIGIEUS ABSOLUTISME

Bij religieus absolutisme claimt een religie de enige absolute waarheid te hebben. Volgelingen geloven dat hun heilige geschrift door God geopenbaard is en dat deze openbaring eeuwigheidswaarde heeft. Aan volgelingen wordt gevraagd hun wil en intellect te onderwerpen aan de autoriteit van het heilige boek en aan de religieuze autoriteiten die de enige autoriteit hebben dit boek te interpreteren. Religieus absolutisme wantrouwt de kracht van het verstand alleen om bij de waarheid te komen; het verplicht tot een geloof in het bovennatuurlijke en dwingt volgelingen trouw te zijn aan het geloof en het te verdedigen en te verspreiden, tot de dood toe.

Religieus absolutisme speelt ook een positieve rol. Het geeft volgelingen doel en richting, identiteit en veiligheid in het leven. Zij hoeven niet teveel na te denken, want alles wordt hen verteld. Het laat veel tijd om andere dingen te doen in plaats van naar de waarheid te zoeken. Als je al nadenkt, is het om jouw manier van geloven te verdedigen. Je hoeft alleen te geloven en te volgen. Tijdens moeilijke omstandigheden vinden mensen steun en troost in ‘hun’ geloof.

De beperking van religieus absolutisme is dat spiritueel leven beperkt wordt tot het aannemen van geloofspunten, waardoor de spirituele evolutie van het menselijk bewustzijn wordt geblokkeerd.

Omdat alles al geopenbaard is in de geschriften of door God, is er geen vrijheid om te denken, te spreken en te handelen. Kritisch nadenken of onderzoek worden niet aangemoedigd. Religieus absolutisme wordt een bron van verdeeldheid, conflicten en geweld in de wereld omdat mensen opgedeeld worden via geloofslijnen. Het scheidt een collectief bewustzijn en is een broedplaats voor religieus fundamentalisme.

ATHEÏSTISCH SECULARISME

Secularisme eist vrijheid om te denken, te spreken en te handelen. Over God of over leven na de dood is men niet zeker; men is gericht op een vervulling in dit leven.

Secularisme verwijt God of religie de bron te zijn van geweld en bloed vergieten. Het probeert de kracht van religie te vernietigen. Religie wordt beschouwd als een fanatiek bijgeloof en in die hoedanigheid een hindernis voor mensen om vrij te zijn. Het doel is: mensen bevrijden uit de greep van God en religie. Om dit te bereiken vertrouwt men op de rede en op de wetten van de natuurwetenschappen. Ofschoon secularisme agnostisch begon, werd het later atheïstisch. Het secularisme dat God volledig uit de samenleving wil bannen, noemt men agressief secularisme. Dit vinden wij in de pogingen van secularisten in zowel Europa als in de Verenigde Staten, waar gestreefd wordt naar een volledige verwijdering van het godsdienstonderwijs uit openbare scholen en naar vervanging door seculier onderwijs. God wordt beschouwd als een onderdrukker van mensen en zijn/haar verwijdering is nodig om mensen vrij te laten zijn. Toen Nietzsche verklaarde 'God is dood', kondigde hij de mensen vrijheid aan.

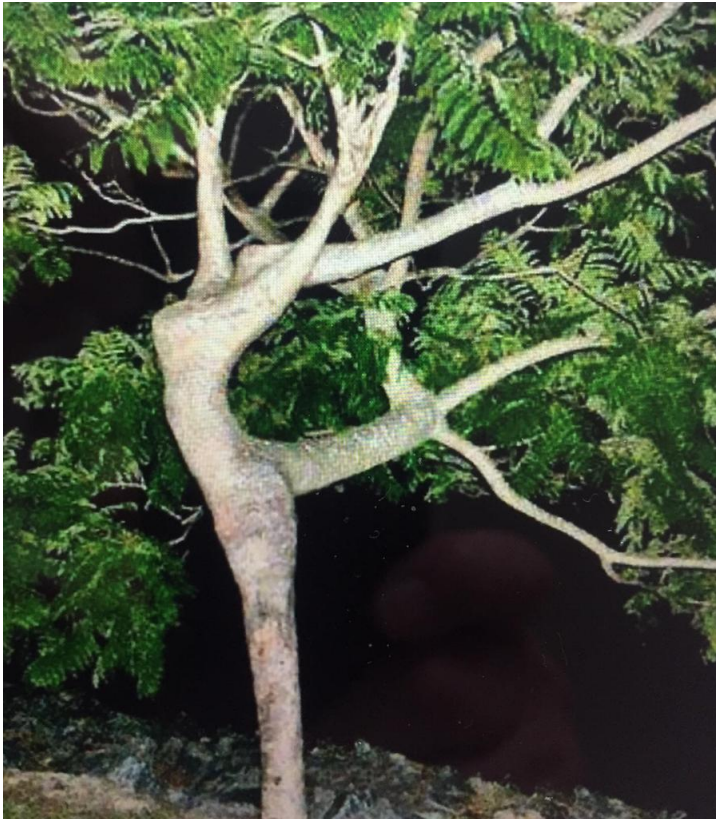
Secularisme kan een positieve bijdrage leveren aan de evolutie van het menselijk bewustzijn, daar het de grenzen van geloofsstructuren openlegt, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Ook geeft het mensen de vrijheid en verantwoordelijkheid hun eigen bestemming te kiezen. Volwassen secularisme moge zich richten op menselijke waardigheid en menselijke waarden als vrijheid, bevrijding, gelijkheid en gerechtigheid, maar het heeft zijn eigen beperkingen. Het probeert mensen te bevrijden van het bovennatuurlijke en van God, maar het biedt geen zinvol alternatief behalve wetenschappelijk materialisme, consumentisme en liberalisme. Mensen worden in leegte en zinloosheid gegooid en zoeken tevergeefs die leegte van buitenaf op te vullen. In plaats van dat de mens zin geeft aan de dingen, geven de dingen zin aan de mens. In plaats van het zout en het licht van de wereld te zijn, wordt de wereld zelf hun zout en licht. Zoals de paus indertijd al zei: "De uitsluiting van religie leidt uiteindelijk tot een tunnelvisie op mens en maatschappij en op hun bestemming".

DE GOD VAN DE GESCHIEDENIS EN DE GOD VAN EEUWIGHEID

Dit brengt ons tot de belangrijkste vraag: Wat is de Waarheid of God?

In de Mundaka Upanishad vroeg een leerling de meester: "Meester, wat moeten wij weten om alles te weten wat er is?" Het antwoord luidde: "De wijzen leren ons dat de waarheid twee lagen heeft: *apara vidhya* (lagere wijsheid) en *para vidhya* (hogere wijsheid). *Apara vydhia* bestaat uit vier Veda's, theologie, rituelen en andere wetenschappen. De *para vydhia* stelt je in staat God rechtstreeks te kennen". Alle kennis via anderen, zelfs via heilige boeken is lagere wijsheid. Als iemand de aanwezigheid

van de aanwezige, universele God van binnen rechtstreeks ervaart, spreekt men van hogere wijsheid. God is niet buiten, maar binnenin. Iemand zegt: "Ik ben in God en God is in mij", of, al lerend dat God de bron van het bestaan is, zegt hij: "God en ik zijn een" (aham brahma asmi). Het is niet zo dat iemand God wordt, of dat er twee 'God(en)' zijn, maar het betekent dat uiteindelijk God alleen bestaat en dat de hele schepping van God komt en naar Hem terugkeert, zoals ijs bestaat uit water en er naar terugkeert als het smelt.

Toen Mozes naar zijn Naam vroeg, antwoordde God: "Ik ben die Ik ben", maar dat was te veel voor Mozes om te bevatten. Toen zei God: "Ik ben de God van Abraham, Isaak en Jacob". Mozes herkende God als de God van zijn voorvaderen. Dit is een zeer diepgaande openbaring over het wezen van God of Waarheid. Waarheid of God heeft twee aspecten: historisch en eeuwig.

In de historische Waarheid ervaren mensen God als een bovennatuurlijk mysterie. God openbaart zijn wil door wetten. God gaf Mozes Tien Geboden op de berg Sinaï. God is groter dan de mensen en deze moeten hun wil en hun verstand ondergeschikt maken. God vraagt absolute gehoorzaamheid en toewijding aan Hem alleen.

Maar dit is niet het ultieme in de relatie tussen God en mensen. God beloofde Israël ook een nieuw Verbond dat Hij in hun hart zou schrijven. Dat nieuwe Verbond is de ervaring van de inwonende, universele aanwezigheid van God. Niet langer is God een Macht die onderdanigheid vraagt van wil en verstand, maar Hij/Zij is een God van vrijheid die verantwoordelijkheid legt in de handen van zijn volwassen 'kinderen'. God wordt stil.

Jezus Christus maakte deze overgang van de God van de geschiedenis naar de God van eeuwigheid tijdens zijn doop. Toen kon Hij zeggen: "Ik ben in de Vader (God) en de Vader is in mij". Hij ging nog verder toen hij zei: "De Vader en ik zijn een". Dat lijkt oneerbiedig maar is in wezen een nederige constatering. Het besef dat wij een zijn met God en met iedereen en het besef dat wij allen uit God voortkomen en naar Hem terugkeren, nodigt uit tot nederigheid. Iedereen staat in die realiteit (tat vam asi). Als daad van nederigheid waste Jezus de voeten van zijn leerlingen. Hoe meer je in God groeit, hoe nederiger je wordt.

Alle heilige boeken zijn de mensheid door God gegeven. Ze zijn een historische verschijningsvorm van de Waarheid. Omdat theïsme gegrondvest is op heilige boeken, wordt de Waarheid begrensd door de tijd

waarin de boeken geschreven zijn. Dit wordt pas een probleem als deze begrenzing als een eeuwigdurende Waarheid wordt beschouwd. Het lijkt erop of je een kamer met vier muren ziet als een oneindige ruimte. Deze opvatting wordt tot een bron van verdeeldheid en geweld in de wereld. Zoals een huis een deur naar de wijde buitenwereld heeft, zo heeft ieder heilig boek een sleutel om de deur naar de God der eeuwigheid te openen.

Een wijze, spirituele gids is zowel in de historische als in de eeuwige waarheid onderlegd. Hij heeft de sleutels voor de deur naar de eeuwigheid. Hij weet hoe en wanneer hij deze deur kan openen, zodat mensen een toegang tot de eeuwige God hebben.

Oprecht atheïsme is een schreeuw uit het hart van mensen die bevrijd willen worden van de God van de geschiedenis en autoriteit om te komen tot de God van vrijheid en eeuwigheid.

Een theïsme dat mensen knecht tot alleen een historische waarheid, blokkeert de spirituele groei van het menselijk bewustzijn en werkt dus niet aan Gods plan. Misschien handelt het zelfs tegen Gods wil. Jezus bestrafte de spirituele machthebbers in zijn tijd. Hij zei: "Jullie hebben de sleutels tot het Koninkrijk, maar jullie gaan er niet binnen en verhinderen anderen binnen te gaan". De roep van oprecht atheïsme kan worden verstaan als een indirecte oproep van God aan het theïsme om de deur naar de God van eeuwigheid te openen. De deur die mensen verder brengt in hun bewustwording dan theïsme en atheïsme.

Het gevecht van het atheïsme is gericht tegen de God van de geschiedenis. Aangezien de God van de geschiedenis de onderwerping van de wil en de rede vraagt, wordt hij/zij gezien als autoritair en onderdrukkend. Het is nodig zichzelf te bevrijden van de God van de geschiedenis om tot de God van eeuwigheid te komen. Het is een noodzakelijk proces. Het is een teken van groei. Atheïsme is niet alleen een hedendaags verschijnsel. Het begon al bij de Schepping. Adam en Eva kwamen in de Hof van Eden in opstand tegen Gods stem. Zij waren de eerste atheïsten. Zolang er mensen zijn, zullen er atheïsten zijn. Als het bij dat atheïsme blijft, dan stopt de ontwikkeling van het menselijk bewustzijn. De ontkenning van het bestaan van God wordt een ontkenning van onze eigen goddelijke bestemming, onze eigen eeuwigheid. Het is alsof het ijs het bestaan van water ontkent, of een blad het bestaan van de boom.

Het menselijk bewustzijn staat als het ware tussen twee spiegels: de spiegel van de materie en de spiegel van het goddelijke of het eeuwige. Kijk in de spiegel van de materie en je ziet jezelf als 'stof' (materie) en je concludeert: "Ik ben materie en een product van de evolutie: God bestaat niet." Kijk in de spiegel van het goddelijke en je ziet het goddelijke en het eeuwige en je concludeert: "God en ik zijn een: God alleen bestaat".

Een Nieuwe Aarde

N.a.v het boek van Eckhart Tolle door Guus Tonneijck

“De echte geestelijke leraar is hij die je helpt datgene uit de weg te ruimen wat je scheidt van de waarheid van wie je al bent en van wat je in het diepste van je wezen al weet”. “Woorden zijn slechts richtingsborden. Datgene waarnaar ze verwijzen ligt niet in het domein van het denken, maar wordt een dimensie in jezelf die dieper en oneindig groter is”.

In een Nieuwe Aarde maakt hij een onderscheid tussen je fysieke lichaam dat ouder wordt en sterft, en je innerlijke lichaam dat te ervaren is door met aandacht naar je adem te gaan en inwendig contact te maken met de levendigheid van je lijf, bijv. door de tinteling van je ledematen te voelen. Hierdoor maak je verbinding met je wezen in het Hier en Nu. Er is echter een denkbeeldig ik, door Tolle het pijnlichaam genoemd, dat zich hiertegen verzet en waardoor je voortleeft in de afgescheidenheid van je eigen kleine egowereld, die los staat van het Nu. Zolang we dit, individueel en collectief, doen is verandering, het scheppen van een nieuwe wereld, onmogelijk.

Tolle's hele persoon ademt deze rustige, respectvolle heldere stroom van woorden en energie. Hij is constant aanwezig in het ondeelbare Nu. Die onafgebroken verbondenheid drukt hij uit in zijn levensmotto: "Don't fight what is". Daarmee bedoelt hij ook: erken je pijnlichaam, waartoe ook de stem in je hoofd hoort, leer het waarnemen. Ervaar dan: de waarnemer achter het waargenomene, de dromer die de droom maakt, de hemel waarlangs de wolken trekken, het Absolute achter het relatieve, het tijdloze achter de tijd, het bewustzijn achter de vorm. Ervaar ook de collectieve bewustzijnstransformatie die Eén is met ALLE LEVENS. Wie wakker wordt in de droom leert aandachtig te zijn, lost ego op omdat de identificatie ermee stopt.

"Life is the dancer and you are the dance", speel met de twee vormen van jezelf. Is er een "ik" dat mezelf kan waarnemen? Het verstand praat immers en je luistert ernaar....richt de aandacht daarop. Veel mensen willen die stem het zwijgen opleggen door bijvoorbeeld naar pillen te grijpen of aan meditatie te doen.

Tolle wijst een weg waarop je juist waarneemt wat die stem zegt en je gaat beseffen dat degene die luistert en de stem twee verschillende personen zijn. Ik ben niet de stem in mijn hoofd; ik heb die stem en kan ervoor kiezen er wel of niet naar te luisteren. Blijf je aandacht richten op degene die luistert, want dat ben jij!

Dit is de dans: het leren omgaan met je pijnlichaam en je innerlijk lichaam. Hetzelfde is ook zo mooi beschreven in Kim Nararaja's boek: Dans met je schaduw.

Als ik en het leven twee zijn, sta ik los van alles.. dit is volstrekt onmogelijk. Wij zullen de verbinding moeten herstellen door het denkbeeldige ik op te lossen in het licht van bewustzijn.

Tolle pleit voor het volledig in aandacht aanwezig zijn als een activiteit van geheel ons wezen. Het is een beweging van binnen naar buiten, een omkering van reactief naar creatief leven. Hij vraagt ons één met het leven te zijn, één met het Hier en Nu. Aanvaard de is-heid van de situatie, zonder veroordeling, verzet of emotionele negativiteit. Blijf overgave beoefenen door er geen etiket op te plakken. Besef dan dat jij niet je leven leeft, maar dat het leven jou leeft. Het leven is de danser en jij de dans. Mijn innerlijk doel is "wakker worden". Door niet met de gedachtenstroom mee te gaan maar juist de levendigheid van mijn innerlijk lichaam op te zoeken. Door talloze kleine momenten van aandacht schenken bevorder ik mijn eigen welbevinden en op den duur dat van de wereld om mij heen. Door deze shift van bewustzijn help ik de crisis in de wereld te transformeren.

Tolle's visie vertaalt zich in een levenswijze die we ons eigen kunnen maken. Door het voor te leven en uit te dragen. Ook een dier helpt hierbij, want via de dieren leren we de schepper lief te hebben in het schepsel. Daarbij is het in stilte zijn wezenlijk. Hij schrijft hierover: "Als je het contact met de innerlijke stilte verliest, verlies je jezelf in de wereld". Je diepste besef van jezelf, van wie je bent, hangt nauw samen met de innerlijke stilte. Dat is het "ik ben" dat dieper gaat dan naam en vorm. Het nieuwe bewustzijn is leven, stilte, adem, energie, beweging; het heeft geen vorm, je kunt het niet doen of hebben, je kunt het alleen zijn.

Dat is het doel van de mensheid "één te zijn met alle leven". Tolle is de frequentiedrager van de stilte. Zijn woorden borrelen eruit op en verwijzen ernaar, het is hun inhoud en brengt het teweeg. Ere is niets meer te doen, je rust erin en bent het.

Je valt van de horizontale in de verticale dimensie; door de poort van het Hier en het Nu verliest het denken zijn grip en het "denkbeeldige ik" barst open, leven stroomt door de barsten naar buiten. Je realiseert je dat aandacht niet enkel iets is dat in jezelf is gelokaliseerd maar ook daarbuiten: het is Overall aanwezig. Het is de vormloze, lichtgevende dimensie, waarin de wereld opkomt en ondergaat, die ruimte is het LEVEN dat IK BEN. Het is tijdloos eeuwig. Tegenover de wereld die we kunnen waarnemen, die we hebben en doen, staat de wereld zonder vormen, die van Stilte en Zijn. Ze heeft geen wereldse taal; Zijn is een niet te interpreteren mysterie, het is de open wereld van het niet denken. Door overgave en niet denken kan ik Zijn beleven, maar ik kan me er niet mee identificeren. Want dat denken sluit mij op in mijn hoofd. Het is de ruimte waar rust, verwondering, helderheid en levendigheid heerst; een liefdevol Zijn. Net zoals Eckhart op die stoel zit en zijn "talk" geeft en het wakkere nieuwe bewustzijn door hem heen spreekt en tot vorm wordt.

Enkele krachtige uitspraken van hem:

- * De hoofdoorzaak van ongelukkig zijn is nooit de situatie maar je gedachten erover.
- * De grootste vijand van het ego is het huidige moment, d.w.z. het leven zelf.
- * De diepste waarheid van wie je bent, is niet "ik ben dit" of "ik ben dat"" maar "Ik ben".
- * Bewust zijn is het bewust in verbinding staan met de universele intelligentie. Een ander woord ervoor is Tegenwoordigheid: bewustzijn zonder gedachten.
- * Doen is nooit genoeg als je Zijn verwaarloost.
- * Het erkennen van het goede dat al in je leven is, is de grondslag van alle overvloed.
- * Het leven geeft je de ervaringen die je het meest helpen met de evolutie van je bewustzijn.
- * Hoe kun je nu vrede hebben? Door vrede te sluiten met het huidige moment.
- * Door jou is het vormloze bewustzijn zich bewust geworden van zichzelf.
- * Ten diepste is er natuurlijk geen ander, en ontmoet je altijd jezelf.

Koninkrijk van God of eeuwig leven?

Joost van Buuren, geïnspireerd door teksten van Erica Hoebe (predikante in Wageningen)

Het valt op dat Jezus in de evangeliën van Mattheüs, Marcus en Lucas gepassioneerd vertelt over het Koninkrijk (van God of van de Hemel) en in het evangelie van Johannes over eeuwig leven. Het evangelie van Thomas heeft ook vrijwel niets over het eeuwig leven en meer over het Koninkrijk van de Hemel of het Koninkrijk van de Vader. Moeten we de belofte van of het uitzicht op het Koninkrijk van God zien als het zelfde als dat op het eeuwig leven? Of gaat het toch om verschillende dingen? Of is het een deel van het ander? Horen ze onlosmakelijk bij elkaar?

Mijn eerste gedachte was dat het Koninkrijk van God, hoewel niet van deze wereld (Joh 18), toch iets collectiefs en iets voor levende mensen is: een belofte van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde die God ons brengt en waarin alle pijn en onrecht verleden tijd is. Wij hebben hier een actieve rol in. Marcus Borg (Het hart van het christendom (p 145 e.v.)) noemt het: Het is het Rijk van Gerechtigheid zoals de Ene het wil. Koninkrijk heeft dus ook een politieke lading.

Bij eeuwig leven denk ik meer aan iets individueels. Aan een leven in geloof en vertrouwen op de Ene waarin een mens zich realiseert dat hij zowel in leven, sterven en dood met Hem verbonden is en blijft. Dat hij juist in die verbondenheid onsterfelijk is.

Om dat verschil in vermelding van die twee woorden 'Koninkrijk' en 'Eeuwig leven' in de Evangelieboeken (ik gebruikte de NBV) te laten zien de volgende tabel:

	Mattheüs	Marcus	Lucas	Johannes	Thomas
Koninkrijk	49	16	36	2	22
Eeuwig(e) leven	3	2	3	22	0

Mattheüs vermeldt dus niet minder dan 49 keer de woorden Koninkrijk de Hemelen en 3 maal eeuwig leven, terwijl Johannes het helemaal omdraait: 2 keer Koninkrijk van God en 22 keer eeuwige leven. Om de vragen die ik hier boven opriep te bekijken is het vooral interessant die teksten te lezen waar de woorden beide in een zekere samenhang genoemd worden. Dat zijn Mat 19, Lucas 10 en Joh 3. Misschien verheldert dat iets.

In Mt 19: 16-24 zijn de vraag naar het eeuwige leven en het binnengaan in het Koninkrijk direct gekoppeld. Erica Hoebe schrijft over deze tekst: het stuk begint met 'iemand' die Jezus iets wil vragen. Dat 'iemand' duidt erop dat de persoon geen naam heeft, dat je elke naam zou kunnen invullen, dat het dus ieder van ons zou kunnen zijn. De evangelist lijkt te willen zeggen: let goed op, deze woorden zijn voor jou!

Die 'iemand' vraagt: wat voor goeds moet ik doen? Het is een vraag die in vele varianten velen van ons bezig houdt. Doe ik genoeg aan vrijwilligerswerk? Moet ik dit belangrijke goede doel niet ook gaan steunen? Ben ik gastvrij genoeg? Heb ik wel genoeg aandacht voor het leed en het onrecht in de wereld? Bid ik wel genoeg tot God? Mediteer ik wel regelmatig twee keer per dag?

Jezus verwijst in zijn antwoord naar God. Hij is het uit wie het goede voortkomt: richt je op Hem. Als je wilt *léven* zegt Jezus, als je werkelijk wilt leven, leef dan volgens Gods regels. Hij spreekt hier dus niet over *eeuwig leven*, maar over *leven* in het hier en nu. Niet over iets verdienen voor later.

Jezus brengt dus de grote vraag: “wat moet ik doen voor het *eeuwige leven*” terug naar de dagelijkse werkelijkheid: en hij noemt dan vijf van de bekende tien geboden. Alle gaan die over de omgang met de naaste. En hij voegt er aan toe: *‘je naaste liefhebben als jezelf’*. Het grote gebod. Het klinkt zo eenvoudig maar we weten allemaal hoe moeilijk het is om in liefde te leven met jezelf, en om in liefde te leven met je naaste.

Omdat de jongeman meer wil doen, zegt Jezus: *“als je volmaakt wilt zijn, ga dan naar huis verkoop alles wat je bezit en geef de opbrengst aan de armen: dan zul je een schat in de hemel bezitten. Kom daarna terug en volg mij”*. Het woord volmaakt, schrijft Erica, moet je verstaan als ‘doelgericht’. Het gaat dus om een leven gericht op Gods doel. Als je dat wilt, zegt Jezus, als je je hele leven in dienst wilt stellen van Gods doel: laat dan alles los. Laat alles los wat je blik afhoudt van God, alles wat je vastzet; en dat zijn zaken die te maken hebben met bezit, macht, positie, verplichtingen.

Kunnen we dat? Of zijn we als deze jongeman: we verlangen naar het goede... maar alles loslaten? Jezus legt de lat niet zo hoog als de jongeman. Hij veroordeelt hem niet: *“Ik verzeker jullie: slechts met grote moeite zal een rijke het koninkrijk van de hemel binnengaan”*. Jezus’ leerlingen zijn ontsteld: als we álles moeten loslaten wie kan er dan nog gered worden? Dan zegt Jezus: *“Bij mensen is dat onmogelijk, maar bij God is alles mogelijk”*. Hij lijkt te zeggen: begin met het alledaagse; heb bij wat er op je weg komt oog voor God, voor de ander en voor jezelf. Je hoeft niet de hele wereld te redden, dat kun je niet. Doe wat je kunt, maar loop jezelf niet voorbij. Het is en blijft een zoektocht waarin God ons blijft steunen en richting wijst.

Uit deze tekst zou je mogen begrijpen dat het eeuwige leven verwerven en het koninkrijk binnengaan eigenlijk hetzelfde is.

Ik vind het opmerkelijk dat het in deze gelijkenis op het eerste gezicht lijkt, dat iemand het in eigen hand heeft het koninkrijk binnen te kunnen gaan, namelijk door bewust de weg van de armoede in te slaan. Maar in dat *“Bij mensen is dat onmogelijk, maar bij God is alles mogelijk”* lijkt Jezus te willen zeggen, dat we misschien soms even met ons hart in of dichtbij het Koninkrijk zijn, maar dat het aan God is ‘dat we het koninkrijk gaan zien’.

In het verhaal mag je ook zien, dat het Jezus hier in diepste zin om gerechtigheid gaat. Jezus weet dat aan al de rijkdom die bezitters zekerheid verschaft allerlei sociale ongerechtigheid ten grondslag ligt. Je kunt pas deel zijn van zijn Koninkrijk als je je van die ongerechtigheid bevrijdt. Zo is eeuwig leven (bij God) een deel van gerechtigheid. Het persoonlijke is politiek.

In Lucas 10 (25-37) is het een wetsgeleerde die aan Jezus dezelfde vraag stelt: “Meester, wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven”. Anders dan de jongeman uit Mattheüs vraagt deze man het niet uit echt verlangen naar het goede, maar ‘om Jezus op de proef te stellen’. Jezus en hij zijn gelijken als het om kennis van de heilige boeken gaat. Jezus stelt hem een tegenvraag: “wat staat er in de wet geschreven?” De geleerde antwoordt: “Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht en met heel uw verstand en uw naaste als uzelf”. “Dat is juist”, zegt Jezus “doe dat en u zult leven”: *léven* zoals God het bedoeld heeft!

Zo’n leven als God het bedoeld heeft: dát is eeuwig leven! Zo wordt het koninkrijk werkelijkheid, vandaag nog!

Maar de wetsgeleerde is hierin niet geïnteresseerd; hij wil dieper in het theologische debat, in dat waar hij goed in is: “maar wie is mijn naaste?” vraagt hij Jezus.

Dan vertelt Jezus wat bekend is als de gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan.

Een mens, over wie wij niets weten, ligt beroofd, toegetakeld en bewusteloos langs de kant van de weg. Is hij een rijk man of een arme? Is hij een Jood of een niet-Jood?

Een priester en een Leviet lopen voorbij. Zij weten niet wie daar ligt en dus ook niet of hij een naaste is die zij volgens de regels van de wet zouden moeten helpen. Zij houden afstand om niet betrokken te raken. Een derde man komt langs. Het is iemand van wie je weinig goeds mag verwachten: een Samaritaan. Iemand van een volk waar de Joden op neer keken. Deze man krijgt medelijden en gaat de gewonde helpen. De wetsgeleerde verwacht van Jezus een scherpe definitie van wie wel of geen naaste is. Maar Jezus draait het om: het gaat niet om wie wel naaste is en wie niet, maar om: wie ben jij? Kun je je identificeren met het slachtoffer aan de kant van de weg, wie hij of zij ook is? Je zou het tenslotte zelf kunnen zijn die daar ligt en dan gaat het erom dat iemand je helpt: dat iemand een naaste voor je wordt. Erica zegt: je wordt pas naaste als een ander dat zo heeft ervaren. Voor Jezus gaat het om: medelijden, barmhartigheid, geraakt worden. Je verbinden met de ander. Dat zijn ook kernwoorden waar we vragen naar het eeuwig leven: het is een leven waar mensen weet hebben van de kwetsbaarheden van de ander en van zichzelf en erdoor geraakt worden.

Dan het derde verhaal: de *wedergeboorte* in Joh 3. De Farizeeër Nikodemus zoekt 's nachts Jezus op. 's Nachts: misschien omdat hij niet samen met Jezus gezien wil worden of omdat hij op een stil moment met Jezus alleen wil spreken. Nikodemus vraagt niets, maar zegt: "Rabbi, wij weten dat u een leraar bent die van God gekomen is, want alleen met Gods hulp kan iemand de wondertekens doen die u verricht". Dat is geen slecht begin voor een gesprek, maar uit de manier waarop de evangelist Johannes het gesprek weergeeft, lijkt Jezus tegenover Nikodemus niet zoveel begrip en geduld te hebben als tegenover de jongeman uit Mattheüs 19 en de wetsgeleerde uit Lucas 10. Misschien zit het verschil in het woordje "wij", uit: "wij weten dat u een leraar bent...". Nikodemus spreekt niet namens zichzelf, maar als vertegenwoordiger van de Farizeeërs of zelf het hele Joodse volk. Jezus' antwoord aan Nikodemus is: "Waarachtig, ik verzeker u: alleen wie opnieuw geboren wordt kan het Koninkrijk van God zien". Het is alsof Nikodemus hem de vraag van de jongeman uit Mattheüs 19 heeft gesteld, maar nu in de wij-vorm: *wat voor goeds moeten wij doen om het eeuwig leven te verwerven*.

Dat opnieuw geboren worden is: "geboren worden uit water en geest". Nu is een geboorte iets dat je niet zelf stuurt, maar iets dat aan je gebeurt: geen eigen beslissing. Jezus zegt dan ook "de wind waait waarheen hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waarheen hij gaat. Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is".

Samenvattend mag je zeggen: koninkrijk van God binnengaan en eeuwig leven zijn sterk met elkaar verbonden via een dagelijks leven gericht op de Ene, het liefhebben van de naaste als jezelf en het loslaten wat je juist van God en van de naaste scheidt, zoals bezit dat kan doen.

Mijn vraag van het begin naar het zware accent op het eeuwig leven in het evangelie van Johannes heb ik hiermee nog niet beantwoord. Daarop hoop ik in een komende nieuwsbrief terug te komen.

Fragmenten uit: “My descent into death” van Howard Storm

Joke van der Poel

Dit is een gedeeltelijke boekbespreking en bemoediging voor de tijd waarin wij leven, die door menigeeen soms als “zwaar” kan worden ervaren. In ieder geval door mij en dat is ook de reden om deze bemoedigende fragmenten uit dit boek met jullie te willen delen.

In een van de meest indrukwekkendste bijna-dood-ervaringen die ik ooit las, gaat het om het waargebeurde verhaal van een Amerikaanse professor in de Schone Kunsten (art), verbonden aan een Amerikaanse universiteit, die in een Parijs’ ziekenhuis overlijdt aan een maagperforatie.

Hij arriveert bij de poorten van de hel, en wordt daarvan gered en naar het Licht gebracht. Het is Jezus zelf, die hem redt.

Hem wordt op een bepaald moment gezegd dat hij weer terug moet naar de aarde en zijn aardse leven.

Hij zegt dat dat zijn hart zal breken; gescheiden te worden van de liefde van Jezus, God en de Engelen, bij wie hij zich bevindt. Hij heeft echter nog opdrachten te vervullen op aarde.

Hij zegt: “ik kan niet terug naar de wereld. De wereld is vol van kwaad en lelijkheid”.

Ze beamen dat de wereld kwaad heeft en lelijkheid, maar er is ook goedheid, liefde en schoonheid, als je dat zoekt.

“Maar ik heb vooral het slechte in mensen en hun wreedheid aangetroffen,” antwoordt hij.

Ze geven hem dan een prachtige bemoediging mee, die ontroert, moed geeft en die ik graag met jullie wil delen.

Ze zeggen:

Je zult vinden wat je zoekt in de wereld.

Als je liefhebbend bent, zul je liefde tegenkomen,

Als je schoonheid zoekt, zul je schoonheid zien,

Als je goedheid nastreeft, zul je goedheid ontvangen.

Hoe je van binnen bent, zul je van buiten (in de buitenwereld) aantrekken.

Als je liefhebt, zal liefde tot je komen,

Als je haat, zal de haat je vinden.

Liefde is machtiger dan haat,

En Liefde overwint altijd.....

Oordeel niet naar uiterlijkheden of uiterlijke verschijningsvormen,

Dit is niet hoe de dingen Werkelijk zijn.

(*My descent into death* van Howard Storm werd gepubliceerd in 2008)

De Kovel bespreking van een tijdschrift

De redactie

Onlangs kregen wij het maartnummer 2021 van de Kovel opgestuurd. Het noemt zich: “Monastiek tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland”. Het maartnummer is een boekje van ca 110 pagina’s. Speciaal dit nummer is voor ons interessant omdat het gewijd is aan John Main en zijn volgelingen. Graag bespreek ik dit nummer hier in het kort. Misschien dat u belangstelling hebt voor een los nummer of een abonnement.

In de colofon lezen we de missie van De Kovel: “.... belicht de monastieke spiritualiteit met een aanbod van verdiepende beschouwingen en artikels die de geest van de ruime benedictijnse familie (osb, o.cist en ocso) en haar typische charisma ademen. Naast ideële informatie schenkt De Kovel aandacht aan het meest belangwekkende nieuws uit de cisterciënzer en benedictijner kloosters van de Nederlandstalige regio”.

De hoofdredacteur is Dirk Hanssens osb van de abdij Keizersberg in Leuven en de adjuncthoofdredacteur Thomas Quartier osb van de St Willibrordabdij in Doetinchem.

Het dossier John Main en zijn volgelingen bevat bijdragen van auteurs van wie sommigen bij ons goed bekend zijn: Laurence Freeman, José Pype, Guido van Hercke, Dirk Masschelein, Benoît Standaert, en Paul van de Velde. Ik wil een impressie geven van enkele van de artikelen.

De bijdrage van Laurence Freeman (LF) schetst de betekenis van John Main. Diens invloed is werkzaam op twee manieren: via zijn universalistische visie op de mensheid, die de zichtbare structuur van de kerk overstijgt, en de grote waarde die hij hechtte aan gemeenschapsvorming en de mogelijkheden van een nieuw monnikendom. LF plaatst het denken van Main binnen de opvattingen van Teilhard de Chardin, voor wie de kosmische Christus het punt omega is waarheen de evolutie op weg is. De transformatie van de mediterende mens is verbonden met die kosmische evolutie. De meditatieve praktijk van John Main wijst een weg uit huidige maatschappelijk crisisverschijnselen. Hieraangaande bespreekt hij het wereldwijde web. Het internet brengt ongelofelijke mogelijkheden, maar scheidt ook een sfeer van vervreemding die ons scheidt van ons centrum en onze oorsprong. Meditatie in stilte kan ons leiden uit die vervreemding en bijdragen aan een transformatie van de maatschappij via de gemeenschap die de meditatie schept. Dit is een gemeenschap van liefde. Vervolgens legt LF de relatie tussen John Main en de Benedictijnse traditie. Hij schetst de levensloop van John Main: diens ontdekking van de Oosterse manier van mediteren, zijn als Benedictijnse monnik in gehoorzaamheid loslaten van deze praktijk, zijn ontdekking van het stille gebed bij de woestijnvaders, m.n. Johannes Cassianus. Hoewel Benedictus zelf zijn monniken had opgedragen dagelijks naar de Gesprekken van de Vaders te luisteren, waren die lessen over het gebed van het hart hun kennelijk ontschoten. Het wordt duidelijk dat John Main's opvattingen over perioden

van stilte in de monastieke dag in zijn omgeving niet zomaar geaccepteerd werden. Tenslotte gaat LF in op hoe John Main's ideeën doorwerken in Benedictijnse gemeenschappen van dit moment.

José Pype gaat in op de ontwikkeling van de christelijke meditatie in België en Nederland. Christelijke meditatie is hier de praktijk van het stille gebed met de mantra zoals John Main ons die geleerd heeft. De geschiedenis verloopt van de vroege samenwerking van John Main en Laurence Freeman, de School van /de Filosofie, Ria Weyens die met Bede Griffiths in contact stond, de groep Grimbergen, naar het Centrum van Christelijke Meditatie in België. In 1992 kwam de internationaal geöriënteerde WCCM tot stand. Interessant is te lezen over de verschillen van opvatting in de jaren 80 en 90: tussen degenen met een orthodox geloof en de New Agers en tussen 'verschillende spirituele scala aan oosterse en westerse uitingen en vormen'. De vraag was: Hoe christelijk moet/mag de meditatie zijn? Men ging de oude mystieke schrijvers weer lezen. Langzaam won de overtuiging dat men niet perse uit oosterse bronnen hoeft te putten, maar dat 'er ook wel schatten te vinden zijn op eigen zolder'. Vanuit de officiële kerk kwam weinig aanmoediging. Toch waren er ook belangrijke individuen, vooral missionarissen, in de kerk die zeer geïnteresseerd waren. Benoît Standaert wees op het bijzondere kaliber van John Main. Het aantal meditatiegroepen steeg. Tenslotte stipt José Pype de overeenkomsten en verschillen van *mindfulness* en christelijke meditatie aan.

Paul van der Velde, hoogleraar Aziatische religies, peilt de reacties in Azië, met name in hindoeïstisch India, op de westerse interesse in Oosterse religieuze denkbeelden en praktijken, waaronder de meditatie. Hij laat zien dat Hindoeïsme en Boeddhisme op veel terreinen diepgaand verschillen van het Christendom. Het gaat in deze Aziatische godsdiensten niet om het juiste geloven (orthodoxie) maar om het juiste doen (orthopraxie). Zij kennen bijvoorbeeld geen geloofsbelijdenis. Hij wijst op de rijke christelijke meditatieve traditie en verbaast zich er over dat er daarvoor de laatste eeuw zo nadrukkelijk naar Azië is gekeken. Juist in de meditatie, die een eenvoudige vorm van doen is, kunnen mensen uit verschillende religies eenheid ervaren. Uit eigen ervaring vertelt hij over het werk van de interreligieuze bruggenbouwers Bede Griffiths en diens ashram Shantivanam en George Proksch (Gyam Ashram). Omdat het uiterlijk een manifestatie is van de diepere inhoud, hadden zij veel aandacht voor de juiste vormgeving. Het ging hen niet om bekering, maar om elkaar leren kennen.

Het nummer sluit af met een uitgebreide agenda van wat de diverse abdijen en priorijen in Nederland en België bieden: Bijv. de Sint Willibrordsabdij in Doetinchem, de Trappistenabdij in Zundert, en de St Andriesabdij in Zevenkerken bij Brugge. Dat kan heel nuttig zijn als je zo nu en dan een kloosterweekend wilt meemaken.

De Kovel komt vijf keer per jaar uit. Het abonnement kost 30 Euro per jaar. De abonnementenadministratie is te bereiken via email: administratie@dekovvel.org

Een inhoudelijk mooi blad met zo te zien stevige nadruk op België. Voor heel weinig geld.

'Meditatie, praktisch toegepast. Een reis naar een andere manier van leven'

Van Nico Sjerps, lid van de meditatiegroep in Amstelveen, ontving de redactie de volgende aankondiging van een nieuwe publicatie. Om hieraan bekendheid te geven onder de leden van onze vereniging plaatst de redactie het in deze nieuwsbrief.

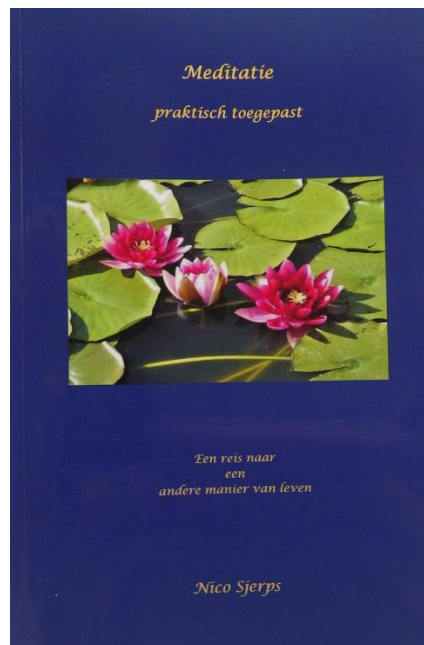
“In lijn met het gedachtegoed van ons aller John Main en in verband met het vijfjarig bestaan van de meditatiegroep in Amstelveen verheugt het me zeer dat mijn boek *'Meditatie, praktisch toegepast. Een reis naar een andere manier van leven'* vanaf 4 juni gelezen kan worden.

Voor bestelling en feedback: nsjerps@ziggo.nl of 06 21254699.

Kosten: € 9.90 incl.verzending. Graag betalen na ontvangst op rekening: NL17 TRIO 0212 3003 34”

Met dank en vriendelijke groet,

Nico Sjerps

Jaar 4 – lesbrief 38 De geboorte van Christus in de ziel

door Kim Nataraja

De afgelopen weken lazen we dat serieuze meditatiebeoefening, contemplatief gebed, ons geleidelijk aan naar een diepe innerlijke stilte leidt, waar we bewust worden van de aanwezigheid van Christus in ons. Graag wil ik met jullie delen wat Meister Eckhart ons leert over dit groeiende intuïtieve bewustzijn, wat hij de 'Geboorte van Christus in de ziel' noemt.

Meister Eckhart ondersteunt het gezichtspunt van de vroege kerkvaders dat we God kunnen 'kennen', omdat we iets essentieels gemeen hebben met het Goddelijke, dat hij 'de vonk', 'het kasteel' of soms de 'grond' van ons wezen noemt. Hij gelooft dat wij in staat zijn 'af te dalen' tot deze 'grond' van ons zuivere wezen en bewust worden van onze ware goddelijke natuur. Zo worden we getransformeerd in Christus en raken we met Hem in dit leven vervuld van God. Het moment waarop we bewust worden van ons vermogen God te kennen noemt hij 'de geboorte van Christus in de ziel'. Met Augustinus deelt hij de grootsheid van deze ervaring: "Wat baat het mij dat deze geboorte van Christus altijd plaatsvindt, als het niet in mij gebeurt? Het gaat erom dat het in mij moet gebeuren." Een belangrijke aanwijzing voor dit vermogen is het diepe verlangen van de mens naar God, dat door het Goddelijke in de 'vonk' in het centrum van ons wezen is geplant.

Hij ziet deze 'geboorte' als een herijking. Het zal gebeuren als we 'onze geest op God gericht houden'. Het is niet het resultaat van enige inspanning van onze kant maar een zuivere gave, een genade: "God alleen moet het doen ... en jij moet het ondergaan."

Net als Origines en Augustinus spreekt hij over de weg van intuïtief weten, de weg "waardoor God gezien kan worden" met "het oog van het hart". Hij spreekt over "pure spirituele kennis; hier wordt de ziel weggevoerd uit alle lichamelikheden. Daar horen we zonder geluid en zien we zonder materie..."

Ons intuïtieve vermogen om God te kennen en in staat te zijn direct contact te hebben met de goddelijke realiteit, is onze goddelijke 'vonk'; datgene wat ons echt menselijk maakt. Het geeft ons het vermogen verder te kijken dan de gewone geschapen wereld, voorbij onze eigen behoeften en wensen en met mededogen naar anderen om te zien. Tegelijkertijd stelt het ons in staat de schepping werkelijk te begrijpen als een manifestatie van het Goddelijke.

Meister Eckhart ontkent het belang van onze rationele intelligentie volstrekt niet, hetgeen gezien zijn aanzienlijke intellectuele achtergrond en carrière zeer begrijpelijke is. Hoewel hij gelooft dat God niet via rede bereikt kan worden, vindt hij onze rationele vermogens essentieel om onze intuïtieve ervaring te kunnen verhelderen. Hij ziet contemplatie als een verbinding tussen geest en hart. Het belang van zijn onderricht is gelegen in zijn overtuiging, dat het voor iedereen noodzakelijk is bewust te worden van zijn vermogens.

Deze zelfde noodzaak vinden we in het onderricht van John Main. Hij legt er voortdurend de nadruk op dat onze trouwe en verlangende herhaling van onze mantra ons naar de stilte zal leiden, waar de gave, de genade van dit diepe inzicht in de ware goddelijke natuur van onze zijnsgrond ons gegeven wordt. "Niets beschrijft God beter dan stilte."

Agenda

Zaterdag 16 oktober 2021 Ontmoetingsdag in Apeldoorn

Dat we elkaar hebben ontmoet, is lang geleden vanwege de coronaperiode. We denken dat we er goed aan doen in oktober een ontmoetingsdag te plannen en hebben Marian Campen bereid gevonden de organisatie op zich te nemen. Jullie weten dat deze dag in Apeldoorn al eerder gepland was, maar helaas toen geannuleerd moest worden. Marian heeft direct contact opgenomen met Dirk van de Glind die weer bereid is een lezing te geven. Een fantastisch bericht!

Precieze locatie en programma volgen nog, maar noteer deze dag vast in de agenda!

Graag opgeven bij: stuurgroepmvct@gmail.com

Wij van onze kant verheugen ons erop elkaar weer te kunnen zien, samen te mediteren en met elkaar uit te wisselen hoe we deze periode ervaren hebben.

Heel graag tot ziens op 16 oktober in Apeldoorn!

8-10 april 2022 retraite in de Willibrordsabdij, Doetinchem

Colofon

De digitale Nieuwsbrief is een uitgave van de
VERENIGING MEDITATIE VANUIT DE CHRISTELIJKE TRADITIE

Website: <http://www.meditatievanuitdechristelijketraditie.nl>

De Nieuwsbrief verschijnt 4x per jaar

Redactie

Joost van Buuren met hulp van Gonja Hikspoors
j.buuren8@upcmail.nl

Kopij volgende Nieuwsbrief vóór 15 september 2021 naar de redactie.

Lidmaatschap en abonnement op de nieuwsbrief
Prijs per jaargang: € 10 op rekening NL42 SNSB 0785 5700 04
ten name van Meditatie vanuit de Christelijke Traditie

Stuurgroep

Voorzitter: vacature

Joost van Buuren, secretaris

Frieda Haitsma

Stuurgroepmvct@gmail.com

Tel: 06-57 33 63 04